

ALİ ASLAN

Demokratikleşme sürecinde cumhurbaşkanlığı sistemi

Cumhurbaşkanlığı sistemine geçişi öngören anayasa değişikliği teklifi, devletin milli irade zemininde yeniden yapılandırılmasını kapsayan demokratik dönüşüm sürecinin önemli bir ayağıdır. Gerçekten de 2000'lerin başında Kemalist devletin hem kurumsal hem de ideolojik anlamda çöküşünün ardından devletin yeniden yapılandırılması bir zorunluluk halini almıştı. Böylece devletin hem iç politika hem de dış politikada yeniden yapılandırılması süreci başladı.

İçeriye odaklandığımızda bürokratik oligarşinin iktidarının geriletilmesi ve milli iradenin devlete hakim olması için devasa adımlar atıldı. **Bu demokratik dönüşüm sürecinin ilk adımı**, 2007'de

Cumhurbaşkanının halk tarafından doğrudan seçilmesi oldu. **Bunu 2010'da yapılan ikinci** anayasa değişikliği takip etti. Bürokratik oligarşiyi besleyen vesayetçi yargı yapılanmasının yerine yargıyı millete açan ve demokratikleştiren bir değişiklik gerçekleştirildi. **Üçüncü adım ise**, 2014'te Cumhurbaşkanının ilk defa doğrudan halk tarafından seçilmesiydi.

Bu yapısal dönüşüm süreci eski devlet düzenine bağlı kesimlerin örgütlü direnişine sahne oldu. 2007'de Cumhuriyet mitingleri, 2013'te ise Gezi Parkı Şiddet Eylemleri bunun en somut haliydi. Bürokrasi içinde Ergenekon yapılanmasının darbe girişimleri ve 2008'de AK Parti'ye açılan kapatılma davasını da ayrıca zikretmek gerekir. Bu direniş sürecine daha sonra FETÖ de dahil oldu. Bürokraside zamanla kendisine alan açan ve kontrolü ele geçiren Paralel Devlet Yapılanması MİT TIR'ları vakası, 17-25 Aralık yargı darbesi ve 15 Temmuz darbe girişimiyle süreci durdurmaya çalıştı. **Kemalist devlet gibi milli iradeye kapılarını kapatan bir FETÖ devleti inşa etmeyi amaçladı.**

'Evet' ya da 'hayır'ın getirecekleri

Cumhurbaşkanlığı sistemine geçiş bu süreçte dördüncü büyük adım olarak karşımıza çıkmaktadır. Bu yönüyle Cumhurbaşkanlığı sistemine geçiş büyük ve kapsamlı bir demokratikleşme sürecinin önemli dönüm noktalarından birisini oluşturmaktadır. **Nisanda yapılacak referandumda "evet" oyunun çıkması devletin millete açılması ve milletin ülke yönetiminde tek söz sahibi olması açısından kritik bir önem arz etmektedir.** Bu adımı kritik yapan nokta, Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın zatında temsil ettiği milli iradenin daha da kurumsallaşacak olmasıdır. **"Yerli ve milli" siyaset fikrinde somutluk kazanan bu yeni siyaset ya da yeni ruh kurumsallaşarak bir bedende tecessüm edecektir.** Dolayısıyla, iddiaların aksine ülkede tek adam yönetimi değil tam tersine, yöneten ile yönetileni eşitleyen demokratik

bir yönetim ortaya çıkacaktır. Devlet yeni bir ruh ve bedenle demokratik bir çehreye kavuşacaktır.

Bu adımı orta vadede anayasanın tamamının değişmesi takip edecektir. Hukukun millileşmesi demokratik kurumsallaşma için olmazsa olmaz bir şarttır. Bunun yanı sıra ordu, ekonomi ve eğitimin de millileşmesi büyük önem arz etmektedir. Yeni devlet, millet iradesinin sadece siyasete değil, diğer tüm toplumsal kurumlara da nüfuz etmesiyle mümkündür.

En son adım, uzun süreçte güç transferinin demokratik yollarla gerçekleşmesinin mümkün hale geleceği bir siyasi düzenin ortaya çıkışı olacaktır. Yani sadece AK Parti geleneğinin değil bu gelenek dışındaki diğer siyasi hareketlerin de yeni kurumsal yapıyı kabul ederek iktidar olabileceği yeni bir siyasi düzen ortaya çıkacaktır. Bu adım, ülke içinde tüm siyasi grupların millet iradesinin en yüksek irade olduğunu kabul etmesi anlamını taşımaktadır.

Nisan'da yapılacak referandumda "hayır" kararının çıkması, 7 Haziran sonrasına benzer bir durumu ortaya çıkaracaktır. Eski Türkiye aktörleri yine umutlanacak ancak bu umutların yine somut bir karşılığı olmayacaktır. Bunu 1 Kasım seçimlerine benzer bir toplumsal reaksiyonun takip etmesi oldukça muhtemeldir. **Şurası oldukça açıktır toplumun çok önemli bir kısmı eski devleti istememektedir.** Yaşanan demokratikleşme sürecinin ileriye götürülmesine yönelik büyük bir toplumsal destek bulunmaktadır. Bu demokratikleşme süreci yavaşlatılabilir ya da bir süreliğine duraksatılabilir ancak hiçbir şekilde geriye götürülemez. Şüphesiz milli iradenin devlete hakim olduğu demokratik bir kurumsallaşma eninde sonunda hayata geçecektir. **Mevcut şartlar altında siyasi aktörlerin rolü bu tarihiyapısal ivmeyi yavaşlatmak ya da hızlandırmakla sınırlıdır. Zamanın ruhu ve tarihin akışı bu yöndedir.**

Yasal Uyarı: Yayınlanan köşe yazısı/haberin tüm hakları Turkuvaz Medya Grubu'na aittir. Kaynak gösterilse veya habere aktif link verilse dahi köşe yazısı/haberin tamamı ya da bir bölümü kesinlikle kullanılamaz.

Ayrıntılar için lütfen tıklayın.

YAZARIN ÖNCEKİ YAZILARI

Tüm Yazıları >

- > **Cumhurbaşkanlığı sistemi iktidar tabanını daraltır mı? (28.1.2017)**
- > **2017'de siyasete "güvenlik" damgası vurulacak (7.1.2017)**
- > **7 soruda Cumhurbaşkanlığı Sistemi (31.12.2016)**

ŞABAH

ŞABAH